

Iztok Osojnik

Mesto in človek

Berlin

Stojim na postaji. A ko avtobus
pripelje in ustavi, ne vstopim. Saj
nisem eden tistih, ki se morajo odpeljati.
Sem zgolj zamišljeni, ki po razpokah

vsakdanjosti med čakajoče pride iz
koščkov navdihujočih slučajev. Nebo
nad mestom je temno od osredotočenja.
V pogledu navzdol po sončni ulici se kot

nevihten oblak zgošča tišina,
ki ji komaj dihajoč zamaknjen prisluškujem.
Avtobus začuden odpelje, jaz pa spim

z odprtimi očmi. Iz katerih se skobaca
gosenica načitanosti. Nasedla je toplemu
soncu in zadremala. Ljubeče jo pobožam
in neslišno izginem v tekst, prinašalec darov.

Vzhodno mesto

Mesto je zaprlo okna kot oči.
 S toplih zidov dehtijo
 pozlačene arabeske jeseni.
 Zapredejo kletko in
 ovijejo z gluhoto.
 V rahli megli neslišno tkejo
 sončno pajčevino. Kot mrena v očesu.
 Oddaljen šum na praznih ulicah,
 mrmranje dneva, kot popoldanski dremež,
 že na oni strani sna,
 v sivkasti omotici
 soparnih sanj.

Tiho vplete tisto dopoldne na klopi
 pred cerkvijo v Šigišoari.
 Še vlažno, sveže toplo sonce,
 muhe, potrgana žična ograja okoli
 igrišča za rokomet.
 Pet minut večnosti.
 In navidezen sestop v otroštvo.
 Med dišeče grme, ko sem zamišljen
 tekal po visoki travi in mendral marjetice.
 In kjer še vedno odzvanjajo oddaljeni
 glasovi.
 Na zelenem robu med gozdom
 in človeškim svetom, v mlečni
 ostrini duha, se samota v njihovi
 sledi odpre v očitnost
 kot ruševina, ki jo je človeštvo zapustilo.
 Sto let samote in potem pride tujec,
 ki mimo vsakdanjih poti

domačinov zaide na tak kraj.
 Nepotrpežljivost edina meri čas sladkosti.
 Nemirna želja me priganja, naj odidem,
 angel pa, naj prikrajšam noč še za eno uro spanja,
 naj še počakam,
 preden vrne se vsakdanjost,
 zdrava, zaposlena in slepa
 kot nevidno morje.

Ljubljeno je tukaj.
 Najbolj sladko v grozljivi ločenosti,
 ki jo neizogibno očrtava smrt.
 Stati še na tej strani in opazovati,
 kako v prazno mineva življenje.
 In hlapi brez učinka, nemočno pred
 vprašanjem, ki zahteva dokončen odgovor.
 Ustaviti se in odgovoriti.
 Soočiti se in prepoznati notranjo voljo.
 Stopiti v prepih, ki reže z one strani vrat.
 Spogledati se.
 Z gluhim stropom nad sabo,
 z oddaljenim šumom prometa.
 Doživeti zgodbe drugih ljudi z njihovo dušo.
 Izplačati zapleten račun vračanja,
 še preden ga zaračuna prihodnost.
 Iznikniti v odsotni jaz.
 V takega, ki jamči zase z molkom.
 In ti, bralec, ki se vrneš k meni,
 da dvignem pogled
 in že danes oživim črke,
 iz mnogih pokrajin različne,
 toda vse ljube, vse blizu, vse
 iz različnih ulic istega mesta, v istih ustih.
 Med razpočenimi ogledalčki,
 ko podoba obvisi kot oblak nad gozdom.

Dvigniti oči, opraviti svoje delo:
prešteti prtljago,
preveriti račune,
pripeljati avtobus nazaj do končne postaje.

Slika je stvar drhtenja.
In drhtenje stvar obličja.
Glasovi so vedno ujeti v meso.
Ne vedeti je mogoče do bolečine.

Igra z repom

Kaj še naj človek pričakuje?
Da bo pomlad? Gotovo; kot
stoji drevo na dvorišču
samostana Eheiiji,
tako bo prišla.
Drugače pa,
razen običajnih stvari, kaj naj še
pričakuje?

Opravimo že enkrat s tem!
Nič metafizičnega ne udre! Vas zanima, zakaj ne?
Ker nič metafizičnega ne obstaja.
Vključno s temnim Bogom, s Pantokratorjem,
ali z zakonodajalcem z gore Sinaj,
za katerega je Bathsheba dobro vedela,
da je bolje, če ga ne imenuje.
Ne zato, ker ga ne bi bilo mogoče imenovati
– vsa imena ga imenujejo –
a narava človeka je taka, da ga imena zavedejo.

Torej nič metafizičnega. Kar se tiče idej,
 ne verjamem, da nas bodo preživele.
 Se zvezde onkraj svetlobnega kroga
 dogajajo v skladu z matematičnimi zakoni?
 To se lahko komu zdi za poezijo neumestno
 vprašanje. Toda tako se duh zbudi
 kot navaden moški in si prizna: *vse to so*
bile samo sanje. Nakopičijo se v duši,
 pnevmatično napete, okužene z
 dominantnimi slepili okolja.

Iste knjige berejo, iste avte gledajo, iste barve
 kupujejo. Temu se reče *duh časa*.
 Poleg njega pa obstaja tudi goli čas,
 ki sega do začetka. Obzorje časa. Krater,
 v katerem ponavljamo iste teme, ljubimo iste
 ženske, zaradi istih bolečin tolčemo z glavo
 ob zid. Resnična samota je delovna. Šele tu
 sem prepuščen sebi. Ko smo skupaj, imamo
 občutek, da se za vsem tem v daljavi
 skriva tisti, ki krivično skrbi za nas. In čaka.
 Kakšna zmota!

Verze srečamo šele na koncu svojih raziskav.
 So žrtev neke zmote, neke spretnosti
 in neke precenjene gigantomahije.
 Odpel sem si hlače in tista reč je
 prišla ven. Tista reč, ki zdrсне
 v vročo in vlažno temo, da oči zaječijo
 in takrat ste ženske lepe kot boginje.
 Ranljivost ima svoje brezno in duševno barvo
 in takrat ste vse ženske enako mlade.

Dobro jutro!

Srce žubori kot voda, sonce poigrava
na mehurčkih, ptiči pojejo.

Ah, to prvo jutro, ko je seme vstopilo v zemljo,
to kratko jutro, ki se zgodi in kjer je dobro
biti brez nadaljevanja. Jutro obstalega časa.

Pred začetkom ene izmed bitk. Islandske
bitke z divjim morjem in s slabim ulovom rib.

A skozi skupno življenje zija zlata razpoka,
in kadar se je treba umakniti iz
sveta, je tu, da po njej stopiš v prvo
jutro. Srci se zlijeta v globini.

Toča in sol tolčeta po moškem s kratkimi
palicami in mu raztrgata pelerino.

Njegova ramena so iz avtomobilskih pnevmatik
in oči se mu smeji. Zlato jutro stanuje v njih.

Nežen kristal
leži na mizi.

Vroč kristal
diha v volnenih hlačah.